

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndc/38/2023
Identifikačné číslo spisu:	1723200572
Dátum vydania rozhodnutia:	26.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1723200572.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: H. X., narodená XX. U. XXXX, bytom ako matka, dieťa rodičov - matky: T. L. X., narodená XX. T. XXXX, bytom T., P. XX/A, a otca: X. I. X., narodený X. C. XXXX, bytom X., S. XX, v konaní o návrhu matky na schválenie dohody rodičov na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o nesúhlase Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci Krajským súdom v Trnave vo veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 2NcC/16/2023, takto

rozhodol:

Na prejednanie a rozhodnutie veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 2NcC/16/2023 j e
p r í s l u š n ý Krajský súd v Trnave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podľa § 6 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) vec vedenú pod sp. zn. 2NcC/16/2023 s odôvodnením, že podľa § 3 ods. 5 CMP účinného od 1. júna 2023 je na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému Okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave príslušný Krajský súd v Trnave, pričom v občianskom súdnom konaní súd rozhoduje aj o parciálnych otázkach významných pre konanie (napr. námietka miestnej príslušnosti), nie však v samostatnom konaní, ale ako o súčasť konania, v ktorom je podaný jediný návrh na začatie konania. Z uvedeného dôvodu podľa Krajského súdu v Bratislave nebolo preto možné dospieť k záveru, že Krajský súd Trnava je nadriadeným súdom len pokiaľ ide o podané odvolania vo veci samej, a už nie pre riešenie parciálnych otázok, ktoré súvisia s vecou samou. Podľa Krajského súdu v Bratislave sa Krajský súd v Trnave stal špecializovaným súdom na riešenie vecí rodinnej agendy a je súdom odvolacím (teda nadriadeným) v týchto veciach aj pre Okresný súd Pezinok, keďže Krajský súd v Bratislave sa od 1. júna 2023 nevenuje poručenskej agende, neexistuje dôvod, prečo by mal byť

považovaný za nadriadený súd Okresnému súdu Pezinok vo veciach poručenských.

2. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

3. Podľa § 3 ods. 5 písm. b) CMP, na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je príslušný Krajský súd v Trnave.

4. Podľa § 6 ods. 1 a ods. 2 CMP, ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov. Ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

5. Podľa § 396b CMP, konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

7. Najvyšší súd, príslušný na rozhodnutie podľa § 6 ods. 2 CMP, ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Bratislave a Krajskému súdu v Trnave, posúdil dôvodnosť nesúhlasu Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci a dospel k záveru, že nesúhlas je dôvodný.

8. Z obsahu spisu vyplýva, že Okresný súd Pezinok vec vedenú pod sp. zn. 12P/19/2023 postúpil dňa 17. apríla 2023 na Okresný súd Bratislava III ako súdu miestne príslušnému podľa § 112 ods. 1 CMP dôvodiac, že v čase začatia konania mala maloletá bydlisko v okrese Senec, patriaceho do územného obvodu Okresného súdu Bratislava III. Dňa 2. augusta 2023 Mestský súd Bratislava II postúpil predmetnú vec vedenú u neho pod sp. B3-37P/60/2023 Okresnému súdu Pezinok ako súdu vecne a miestne príslušnému od 1. júna 2023, poukazujúc na § 3 ods. 3, § 5 a § 6 CMP v znení účinnom od 1. júna 2023 a § 2 ods. 2 a ods. 21 zákona č. 371/2004 Z. z., vzhľadom na bydlisko maloletej v okrese Senec, ktorého územný obvod spadal pod Okresný súd Pezinok. Okresný súd Pezinok s postúpením veci nesúhlasil, poukazujúc na znenie § 18n ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z., v zmysle ktorého sa § 18n ods. 2 písm. b) zákona č. 371/2004 Z. z. ustanovujúci, že od 1. júna 2023 prechádza výkon súdnictva v rodinnoprávných veciach, vrátane vecí podľa prvej a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti Civilného mimosporového poriadku z Okresného súdu Bratislava I, Okresného súdu Bratislava III, Okresného súdu Bratislava IV a Okresného súdu Bratislava V na Mestský súd Bratislava II, nevzťahuje sa na veci pridelené sudcovi pred 1. júnom 2023 v agende, ktorá netvorí prevažujúci obsah jeho rozhodovacej činnosti; konanie v týchto veciach dokončí sudca, ktorému bola vec pôvodne pridelená. Z uvedeného dôvodu predložil vec Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o miestnej príslušnosti podľa § 112 ods. 2 CMP, ktorý dňa 12. septembra 2023 postúpil vec Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o príslušnosti súdu s odôvodnením, že v danom prípade sa nejedná o určenie vecnej, kauzálnej alebo funkčnej príslušnosti súdu na prejednanie veci v inštančnom postupe, ale o určenie súdu so zohľadnením organizačných vzťahov vo vnútri sústavy súdov tvrdiac, že v danej veci je Okresnému súdu Pezinok nadriadeným súdom príslušným na rozhodnutie o príslušnosti súdu podľa § 6 ods. 2 CMP Krajský súd v Bratislave.

9. Ustanovenie § 396b CMP predstavuje procesné ustanovenie intertemporálnej povahy, ktorým sa určuje režim dočasného, prechodného (intertemporálneho) spolupôsobenia skoršej a neskoršej právnej úpravy; teda vzájomný vzťah týchto úprav. Nosným pojmovým znakom procesnej intertemporality je princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy na všetky konania prebiehajúce na súde a

začaté podľa doterajších (zrušených) predpisov. Účelom princípu okamžitej aplikovateľnosti nových procesných noriem, teda použiteľnosti nových procesných ustanovení na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajšej právnej úpravy, je zabezpečiť taký procesný priebeh jednotlivých konaní, ktorý nepripúšťa alternatívne a v dôsledku toho sporné výklady pre časovú pôsobnosť príslušných predpisov alebo ich jednotlivých ustanovení (m. m. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2014 sp. zn. PL. ÚS 107/2011, uznesenie z 12. apríla 2018, sp. zn. II. ÚS 185/2018, uznesenie z 22. septembra 2020, sp. zn. III. ÚS 349/2020, nález z 8. februára 2023, sp. zn. II. ÚS 451/2022).

10. Princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy je procesnému právu natoľko imanentný, že sa nemusí explicitne vyjadrovať v prechodných ustanoveniach procesnej úpravy - platí aj bez toho, aby bol vyjadrený (porov. Smyčková, R., Števček, M., Tomašovič, M., Kotrecová, A. a kol. Civilný mimosporový poriadok. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2017, 1064 - 1072 s.).

11. Ustanovenie § 396b CPM je výnimkou z princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnoprávnej úpravy Civilného mimosporového poriadku v znení účinnom od 1. júna 2023 a vzťahuje sa výlučne na konania začaté a právoplatne neskončené na súdoch vecne a miestne príslušných.

12. Príslušnosť súdu na konanie o odvolaní, t. j. na konanie v druhej inštancii, sa označuje ako funkčná príslušnosť; podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 34 CSP v znení účinnom do 31. mája 2023, o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Pokiaľ teda na konanie o odvolaní podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 bol funkčne príslušný Krajský súd v Bratislave, s účinnosťou od 1. júna 2023 je na konanie o odvolaní v zmysle § 3 ods. 5 písm. b) CMP funkčne príslušný Krajský súd v Trnave, pričom ak intertemporálne ustanovenie § 396b CMP explicitne neupravilo, že konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončí na súde funkčne príslušnom podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, so zreteľom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy je aj na rozhodovanie o určení príslušnosti v poručenských veciach, upravených CMP, príslušný od 1. júna 2023 Krajský súd v Trnave, nakoľko sa jedná o otázku špecifického charakteru, o ktorej by mal rozhodovať nadriadený súd špecializovaný na rodinnú agendu, a to z dôvodu potreby zachovania zmyslu a účelu reformy súdnej mapy zameranej, o. i. na dosiahnutie špecializácie aj v rodinnoprávnej agende, a to aj v konaniach začatých a právoplatne neskončených do 31. mája 2023.

14. Najvyšší súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že uvedený názor je v súlade i s názorom vysloveným v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2023, sp. zn. IV. ÚS 257/2023 (ods. 75 až 77), ktorý konštatoval, že počas konania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa došlo k zmene § 3 ods. 5 písm. a) CMP a poukázal i na § 396b CMP. Ústavný súd v danej veci dospel k záveru, že na rozhodovanie o odvolaní v návratových konaniach je už funkčne príslušný Krajský súd v Žiline (pozn. v danej veci išlo o rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici) a vychádzajúc z princípu okamžitej aplikability procesných noriem vec vrátil na nové rozhodnutie o odvolaní.

15. Najvyšší súd poukazuje aj na zachovanie plynulosti, rýchlosti konania a v neposlednom rade na zachovanie zákonodarcom prezentovaného cieľa reformy súdnej mapy.

16. Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.